

PROCES-VERBAL
al Ședinței
Consiliului Regional pentru Dezvoltare Nord
(CRD Nord)

10.07.2013
ora 10.30

Cafeneaua „Le Bistrot de Paris”
mun.Bălți, str.Pușkin, 41

Prezidează: Ion PAREA, președintele CRD Nord

Total membri ai CRD Nord: 48 persoane

Absenți: 22 persoane

În total prezenți 26 persoane

Invitați: **Liviu OBOROC**, Viceministru al Dezvoltării Regionale și
Construcțiilor
Dorin ANDROS, Șef Direcție politică și cooperare regională
MRDC
Ștefan TODIRAȘCU, reprezentant GIZ

Reprezentanți mass-media: Deca-Press, „TV Prim Glodeni”

Agenda
ședinței Consiliului Regional pentru Dezvoltare Nord
10 iulie 2013

Locația: Cafeneaua „Le Bistrot de Paris”, str. Pușkin, 41 (vis-a-vis de Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălți)

Timpul	Subiectul
10:00–10:30	Înregistrarea participanților
10:30–10:40	Cuvânt de deschidere <i>Ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, dl Marcel RĂDUCAN Președintele CRD Nord, dl Ion PAREA</i>
10:40-10:45	Prezentarea agendei și obiectivelor ședinței CRD Nord <i>Președintele CRD Nord, dl Ion PAREA</i>
10:45-11:05	Cu privire la realizarea Planului de activitate al ADR Nord pentru I sem. al a.2013 <i>Director ADR Nord, dl Ion BODRUG</i>
11:05-11:20	Cu privire la implementarea proiectelor de dezvoltare regională în perioada I sem. al a.2013 <i>Specialist principal, secția management proiecte, dl Liuba BĂBĂLAU</i>
11:20-11:30	Prezentarea conceptului programului de dezvoltare a capacităților CRD <i>Specialist principal, secția planificare strategică și programare, dna Ala CUCU</i>
11:30-11:45	Prezentarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională pentru anii 2013-2015 <i>Șef Direcție politică și cooperare regională MDRC, dl Dorin ANDROS</i>
11:45-12:00	Actualizarea POR Nord 2013-2015 <i>Șef secție planificare strategică și programare, dna Inga COJOCARU</i>
12:00-12:15	Diverse. Întrebări răspunsuri. <i>Director ADR Nord, dl Ion BODRUG</i>
12:15-12.30	Evaluare. Concluzii. <i>Ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, dl Marcel RĂDUCAN Președintele CRD Nord, dl Ion PAREA</i>
12.30	Pauza de cafea

DI Ion PAREA a deschis ședința CRD Nord cu un cuvânt de salut și a prezentat agenda ședinței.

S-a propus spre vot ordinea de zi. Membrii CRD Nord au fost de acord cu agenda propusă. Obiecții referitor la subiectele expuse nu au parvenit.

Președintele CRD Nord, **dl Ion PAREA** a oferit cuvântul de salut **dlui Liviu OBOROC**, viceministru al Dezvoltării Regionale și Construcțiilor care a transmis salutări din partea conducerii MDRC și a mulțumit tuturor pentru participare la ședință.

A menționat despre importanța implicării active a reprezentanților APL de nivelul II în dezvoltarea notelor conceptuale a proiectelor pilot din cadrul proiectului Twinning, și anume: *„Apicultura – model de succes pentru dezvoltarea mediului rural în Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova”* și *„Dezvoltarea instrumentelor moderne de planificare în Regiunea de Dezvoltare Nord, utilizând tehnologia GIS”*, cât și a reprezentanților APL în cadrul grupurilor de lucru al atelierelor privind planificarea regională sectorială din cele 3 domenii: eficiență energetică a clădirilor publice, managementul deșeurilor solide și aprovizionarea cu apă și sanitație, activitate la fel de importantă. A informat că la începutul lunii iulie a început procesul de selectare a notelor conceptuale în domeniul eficiență energetică a clădirilor publice, prioritar fiind școlile și grădinițele pentru copii, spitalele raionale, precum și alte clădiri de menire socială de o importanță majoră pentru raion. Termenul limită de prezentare a informației este **19 iulie curent**

DI Liviu OBOROC și-a exprimat recunoștința pentru rolul, importanța și impactul activităților membrilor CRD și a reprezentanților ADR și, totodată, pentru implicarea activă a tuturor actorilor în procesul de implementare a proiectelor de dezvoltare regională.

La final, viceministrul a subliniat că progresele realizate în cadrul dezvoltării regionale țin de conjugarea eforturilor comune a echipei MDRC, ADR, CRD, astfel îndemnând conlucrarea eficientă în continuare prin contribuții consolidate pentru a atinge rezultatele semnificative.

Viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, a subliniat importanța participării active în cadrul ședințelor CRD Nord: *„Întrucât agenda ședinței este una plină, absolut necesară pentru regiunea pe care o reprezentați, rog implicarea tuturor membrilor Consiliului, ca împreună să găsim acele soluții atât de necesare cetățenilor, în primul rând. Considerăm foarte importantă implicarea activă a administrației publice locale de nivelul II în ceea ce privește proiectele de dezvoltare regională”*.

DI Ion PAREA a mulțumit **dlui Liviu OBOROC** și a menționat despre ședința CNCDR la care d-lui a participat. În urma discuțiilor cu reprezentanții din celelalte regiuni, a menționat că

este mîndru că la nord proiectele se implementează și o bună parte din banii care nu se valorifică de celelalte regiuni de dezvoltare, trec în Regiunea de Dezvoltare Nord

A mulțumit dlui viceministru pentru informația prezentată și a oferit cuvînt conform agendei **dlui Ion BODRUG**, director ADR Nord, care a relatat despre realizarea **planului de activitate al ADR Nord pentru I semestru 2013**

DI Ion BODRUG, a salutat membrii CRD Nord și a prezentat raportul Agenției pe perioada I semestru al anului 2013.

A menționat despre: (anexa 1 la procesul verbal)

- obiectivele principale ale ADR Nord pentru anul 2013
 - principalele realizări a ADR Nord în semestru I 2013
 - structura activităților ADR Nord;
 - planificare strategică și programare
 - identificarea, dezvoltarea și implementarea proiectelor
 - dezvoltarea capacităților actorilor regionali,
 - comunicarea promovarea și transparența
 - cooperarea cu partenerii de dezvoltare
 - implicarea CRD în realizarea activităților ADR Nord în perioada I sem.2013
- Au fost solicitate întrebări referitor la cele relatate, întrebări n-au parvenit.

DI Ion PAREA a citit proiectul deciziei nr.1 *cu privire la realizarea Planului de activitate al ADR Nord pentru semestrul I al a.2013*

Activitatea Agenției de Dezvoltare Regională Nord în semestrul I al anului 2013 la capitolul *Realizarea Planului de activitate al ADR Nord pentru semestrul I al a.2013* se consideră drept bună, propunere parvenită din partea membrului CRD Nord, **Vlad GHIȚU**

S-a propus la vot:

S-a votat:

PRO – 26

CONTRA – 0

ABȚINUT – 0

S-a decis: Activitatea Agenției de Dezvoltare Regională Nord cu privire la realizarea Planului de activitate al ADR Nord pentru I sem. al a.2013 se consideră *BUNĂ*.

Conform agendei, a fost oferit cuvîntul **dnei Liuba BĂBĂLĂU**, specialist principal, secția management proiecte, pentru a prezenta informația, **cu privire la implementarea proiectelor de dezvoltare regională în perioada I sem. al a.2013**

Dna **Liuba BĂBĂLĂU** a menționat că în anul curent vor fi implementate 11 proiecte și anume: 7 proiecte finanțate din FNDR, 2 proiecte finanțate din sursele Guvernului Germaniei

GIZ, și un proiect finanțat din partea Ambasadei Republicii Cehe și un proiect finanțat din partea Corpului Păcii SUA (anexa 2 la procesul verbal)

Cele șapte proiecte finanțate din FNDR sînt:

- „Servicii calitative de apă și canalizare în orașul Otaci pentru un mediu curat în Regiunea Nord”
- „Finalizarea construcției apeductului magistral Bălți-Sîngerei cu ramificații comunitare”
- „Reparația sectorului de drum local L-37 „Lipcani-Balasinesti-Corjeuți-Tîrnova”
- „Susținerea dezvoltării sectorului privat și procesului de atragere a investițiilor în Regiunea de Dezvoltare Nord prin construcția rețelelor de apă și canalizare pentru subzona nr.3 a Zonei Economice Libere (ZEL) Bălți”
- Sistem de colectare și transport al deșeurilor menajere pe raza microregiunii interraionale Rîșcani (s. Sîngureni, s. Corlăteni, s. Grinăuți, s. Recea, s. Răcăria, s. Aluniș)-Drochia (s. Pelinia)”
- „Amenajarea traseului eco-turistic Pădurea Domnească”, r-ul Glodeni
- „Reabilitarea monumentului istorico-arhitectural "Conacul Pommer" și drumului de acces la parcul dendrologic din s. Țaul, r-nul Dondușeni”

Proiectele finanțate din sursele GIZ sînt:

- „Asigurarea cu servicii de apă și canalizare a locuitorilor satului Duruitoarea Veche, comuna Costești, r-ul Rîșcani”
- „Iluminare stradală în comuna Tătărăuca Veche, raionul Soroca”

Proiectul finanțat din partea Ambasadei R. Cehe este:

- „Consolidarea capacităților actorilor regionali privind managementul eficient al proiectelor regionale”.

Proiectul finanțat din partea Corpului Păcii este:

- „Facilitarea promovării potențialului RDN”

A fost menționat faptul că printre cele mai evidente dificultăți care au încetinit procesul de implementare a unor proiecte de dezvoltare regională sunt condițiile meteo nefavorabile, procedurile îndelungate de selectare a soluțiilor tehnice optime, necesitatea efectuării modificărilor în documentația tehnică la unele proiecte, procedurile de durată privind înregistrarea acordurilor adiționale și/sau a contractelor la Agenția Achiziții Publice, precum și tergiversarea cofinanțării din partea majorității Consiliilor Raionale (cazul proiectului „Facilitarea promovării potențialului Regiunii de Dezvoltare Nord”, finanțat în proporție de 75% de Agenția guvernamentală „Corpul Păcii” în Moldova).

DI Ion BODRUG a continuat referitor la proiectul finanțat de către Corpul Păcii, informînd că din cele 12 raioane, inclusiv mun.Bălți, care au acceptat să contribuie financiar, au transferat pe contul ADR Nord doar 4 raioane.

La fel a informat despre unele modificări în procedura de implementare a proiectelor, ce se referă la activitatea managerului de proiect, care este desemnat de autoritatea publică locală și se află direct în administrarea autorității publice locale, comparativ cu perioada anului 2012, cînd managerul de proiect era angajat de către agenție.

DI Serghei CULIBABA, reprezentantul delegat din partea primăriei mun.Bălți, a înaintat o propunere, ca pe viitor, cînd vor fi făcute modificări în legislație, să se țină cont ca beneficiarul să fie responsabil de implementarea proiectului în întregime, deoarece aplicantul își pierde din autoritate, în sensul că administrarea proiectului nu este făcut nemijlocit de beneficiar. APL au specialiști capabili, care ar putea să administreze implementarea proiectului, iar agenția să asigure cu experți calificați pe diferite domenii, care o să faciliteze și să-i îndrumeze. Consideră că acesta este unul din motive, ce îi lasă pasivi pe reprezentanții APL.

DI Ion PAREA a mulțumit pentru propunerea expusă și a dat citirii proiectului de decizie nr.2 *cu privire la implementarea proiectelor de dezvoltare regională în perioada I sem. 2013*

S-a propus la vot:

S-a votat:

PRO – 26

CONTRA – 0

ABȚINUT – 0

S-a decis: Activitatea Agenției de Dezvoltare Regională Nord cu privire la implementarea proiectelor de dezvoltare regională în perioada ianuarie - iunie 2013 se consideră drept BUNĂ

În continuare **dl Ion PAREA** a oferit cuvînt dnei **Ala CUCU**, specialist principal, secția planificare strategică și programare, care a relatat despre **Conceptul programului de dezvoltare a capacităților membrilor CRD** (anexa nr.3 la procesul verbal)

A informat că acest concept a fost elaborat de către ADR Sud, în urma unui sondaj realizat de către GIZ. Conceptul programului de instruire are ca obiectiv principal de a spori simțul de proprietate a Consiliilor Regionale pentru Dezvoltare asupra procesului de dezvoltare regională în Republica Moldova și va fi aplicat pentru membrii CRD din cele 3 regiuni de dezvoltare. Au fost expuse etapele programului de dezvoltare a capacităților pentru membrii CRD și prezentate agendele draft pentru fiecare etapă.

Consultantul GIZ, care este și membru al CRD Nord a completat că, într-adevăr motivația membrilor CRD este redusă și a propus să fie incluse și unele instruirii neformale pentru o

comunicare mai eficientă, care este foarte importantă pentru o echipă. Totodată a îndemnat ca membrii CRD Nord să decidă, despre implementarea acestui program, ce ulterior va duce la o echipă consolidată și o activitate eficientă a CRD.

DI Octavii IVANOV, membru al CRD Nord, consideră că ideea implementării unui astfel de program este foarte bună, dar după părerea lui, obiectivul principal trebuie de-l modificat în *consolidarea capacităților*. A propus ca să fie întocmit un plan de lucru de dezvoltare a capacităților membrilor CRD, prin metoda participativă, pînă la sfîrșitul mandatului membrilor CRD.

DI Dorin ANDROS, șef Direcția politică și cooperare regională MRDC consideră că președinții de raioane nu vor putea să participe 2 zile consecutiv la atelierele de instruire, la care a primit răspuns că 2 zile va fi doar la prima etapă, celelalte etape vor dura cîte o zi.

DI Vitalie CIMPOEȘ, membru al CRD Nord a pus întrebarea *de ce ADR Nord lucrează foarte bine, are specialiști extraordinari, iar CRD Nord este practic formal. Membrii CRD nu lucrează, nu analizează, vin doar și ridică mâna, fără ca să pătrundă în esență*.

DI Ion PAREA a intervenit, zicînd că *membrii CRD Nord trebuie să vină la ședință cu responsabilitate, dar nu obligați*.

Ca continuare **dl Vitalie CIMPOEȘ** a menționat *că noi trebuie să avem grijă de Consiliul nostru, să planificăm bani pentru deplasarea membrilor CRD la ședințe, fapt propus încă 2 ani în urmă, dar nesusținut și argumentat neîntemeiat de către dl Valerian Bînzaru, director general DR, MDRC la ultima ședință a CRD Nord, cînd a fost ridicată din nou această întrebare*.

La fel **dl V. Cimpoeș** s-a referit la pasivitatea președinților de raioane, care de fapt ar trebui să dea exemplu și să asigure prezența membrilor CRD din raionul lor. D-lui consideră că această problemă ar trebui de discutat la nivel de minister. Este necesară prezența personală a președinților de raion la ședințele CRD, deoarece fără ei se pierde din importanță, ei fiind promotorii dezvoltării regionale la nivelul raioanelor lor. În ceea ce privește organizarea vizitelor de studiu, fie peste hotare, fie în alte regiuni din Republica Moldova, **dl V. Cimpoeș** a propus că ar trebui obligatoriu să fie invitați cel puțin cîte un membru al CRD.

DI Ion PAREA a fost de acord că președinții de raioane sînt „stăpînii” raionului și că ei ar trebui să contribuie cel puțin prin participarea activă la ședințele CRD, fiind mîndri de rolul lor, chiar și de voluntar, dar foarte important pentru regiune.

DI Ștefan TODIRAȘCU, reprezentantul GIZ, a răspuns **dlui Octavii IVANOV** cu referire la simțul de proprietate, că se are în vedere simțul de proprietate asupra procesului de dezvoltare regională în Regiunea de Dezvoltare Nord. Unii consideră că dezvoltarea regională se realizează

prin prizma implementării unor proiecte, însă dezvoltarea regională este un proces mult prea complex și nu se limitează doar la proiecte de AAC, EE, MDS.

Și vicepreședintele CRD Nord, **dl Valeriu ȚARIGRADSCHI**, susține ideea unui CRD Nord ai cărui membri să se implice mai activ în toate activitățile organizate de ADR Nord. Pentru asta, *e nevoie de un proiect cu adevărat regional, care să unească toate raioanele din Regiunea de Dezvoltare Nord.*

DI Ion PAREA a citit decizia nr.3 *Cu privire la prezentarea conceptului programului de dezvoltare a capacităților CRD*

S-a propus la vot:

S-a votat:

PRO – 26

CONTRA – 0

ABȚINUT – 0

S-a decis: De a implementa Programul de dezvoltare a capacităților CRD Nord, începînd cu următoarea ședință ordinară (data preventivă – 25 septembrie 2013). Membrii biroului executiv să contribuie la asigurarea prezenței membrilor CRD Nord din raion la ședința de instruire

În continuare cuvînt i s-a oferit **dlui Dorin ANDROS**, șef Direcția politică și cooperare regională MRDC, care a relatat despre **proiectul Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională 2013-2015:** „Dezvoltare prin competitivitate și cooperare” (anexa nr.4 la procesul verbal)

DI Dorin ANDROS a prezentat:

- Caracteristica SNDR aprobată prin HG 158 din 4 martie 2010,
- Provocările SNDR,
- Caracteristica SNDR nou elaborate,
- Corelarea politicilor intersectoriale,
- Structura SNDR,
- Obiectivul general,
- Obiective specifice,
- Viziunea strategică a SNDR,
- Planul de acțiuni privind implementarea SNDR

DI Ion PAREA a mulțumit **dlui Dorin ANDROS** pentru prezentare și a solicitat întrebări de la membrii CRD referitor la cele relatate. Întrebări nu au parvenit.

Cuvînt i s-a oferit **dnei Inga COJOCARU**, șef secția planificare strategică, care a informat membrii CRD Nord **cu privire la modificările și completările în Planul Operațional Regional Nord 2013-2015** (anexa nr.5 la procesul-verbal)

Dna Inga COJOCARU a menționat că conform legislației, orice modificare în Planul operațional regional trebuie coordonată cu membrii CRD. A apărut necesitatea de a completa POR Nord 2013-2015 cu programul 18 „ Promovarea potențialului Regiunii de Dezvoltare Nord”. În cadrul acestui program a fost inclus proiectul „Facilitarea promovării potențialului Regiunii de Dezvoltare Nord” finanțat prin intermediul Corpului Păcii și din contribuțiile APL din Regiunea de Dezvoltare Nord.

Dl Ion PAREA a mulțumit **dnei Inga COJOCARU** pentru informația prezentată și a solicitat întrebări. Întrebări nu au parvenit.

A fost citită decizia nr.4 *Cu privire la modificările și completările în Planul Operațional Regional Nord 2013-2015*

S-a propus la vot:

S-a votat:

PRO – 26

CONTRA – 0

ABȚINUT – 0

S-a decis: Se completează POR Nord 2013- 2015 cu: Programul 18 „ Promovarea potențialului Regiunii de Dezvoltare Nord”. Se include în cadrul Programului 18 proiectul „Facilitarea promovării potențialului Regiunii de Dezvoltare Nord” finanțat prin intermediul Corpului Păcii și din contribuțiile APL din Regiunea de Dezvoltare Nord

La final, **dl Ion BODRUG**, director ADR Nord a accentuat membrilor CRD Nord despre informația expusă la începutul ședinței de către **dl Liviu OBOROC**, viceministru, referitor la identificarea Conceptelor de Proiecte Posibile (CPP) în domeniul EE a clădirilor publice, în urma lansării procesului de colectare a. CPP. Este necesar de identificat 3 clădiri publice din raion care necesită măsuri de eficientizare energetică. La selectarea acestor clădiri, trebuie să se țină cont de criteriile principale identificate pe parcursul atelierelor de lucru în domeniul planificării regionale în EE organizate de ADR Nord cu suportul proiectului GIZ în perioada de 12-14 februarie 2013. La fel, a informat membrii CRD despre faptul că ADR Nord a expediat Consiliilor raionale scrisoarea de informare cu privire la intenția UE prin intermediul ESRA de a oferi suport financiar în vederea elaborării Ghidului investițional pentru promovarea potențialului regiunii și stimulării investițiilor străine. Anexat la această scrisoare a fost expediat și un chestionar de colectare a datelor, destinat companiilor din RDN, datele căruia vor fi incluse în Ghidul investițional. Cu regret, dar pînă la ziua de azi nici o companie nu a expediat

chestionarul completat și nu am primit nici un feedback din partea Consiliilor raionale. A propus președinților de raioane să ia la control această întrebare și să faciliteze expedierea informației despre companiile din raion, care vor fi incluse în Ghidul investițional, pînă în data de 20.07.2013.

Un alt subiect, la care s-a referit **dl Ion BODRUG**, este admiterea la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, ciclul II masterat, Facultatea Drept, specialitatea Politici europene și administrație publică. S-a propus delegarea din partea APL a cîte un specialist pentru dezvoltarea capacităților tinerilor din cadrul APL, care se ocupă de dezvoltare și atragerea investițiilor etc. Programul de studii este special adaptat, la recomandarea ADR, în procesul de elaborare a planului de studiu a specialității date.

DI Ion PAREA a mulțumit celor prezenți pentru participare activă și le-a dorit succese mari în activitate.

Președintele CRD Nord

Ion PAREA

Secretarul CRD Nord

Ion BODRUG